

MAGYAR KURIR.

Nr. 14.

Indult Bétsből, Kedden, Februárius' 16-dikán, 1830.

B é t s.

Szívbeli örömezzésekkel innepelték a' közelébb mult Pénteken Febr. 12-dikén Béts városának, valamint az egész Austriai Birodalomnak minden lakosai a' Felsőleges Tsászárnak és kegyelmes Királyunknak 62 dik születése napját. Hálaikat adván minden templomokban a' jó Istennek abbeli kegyelméért, hogy Felsőleges Fejedelmünknek drága életét népének javára és boldogítására eddig terjesztette, buzgó szívvel esedeztek egyszer-mind azért is, hogy a' Mindenható annyi Országoknak szeretett jó Altyát még sok időnkig tartsa meg életben, egészben, hogy kegyelmes országlása alatt minden hív Alattvalói szedhessék a' békességnek gyümölcseit, 's az Ó Atyai gondoskodása alatt boldogságokat munkálódhassák.

A' tehetősebb Hazafiak és Polgárok azzal ditsőítették ezen napot, hogy szenvedő embertársaikat jótétemények által örvendeztették meg, mellynél kedvesebb áldozatot kegyes Fejedelmünk előtt nem is tehettek. — Igen szép példát olvasunk erre a' többek között a' Bétsi Újságnak Febr. 12-dikén költ darabjában, a' hol említetik, hogy egy ember szerető Férfiú az Alser nevű külső városban, a' Szegények számára állítottatott Intézet Felviázójának jelentése szerint 200 ezüst forintot ajándékozott a' Felsőleges Tsászár születése napján ezen Intézetnek, abbé-

li kívánsága kinyilatkoztatásával, hogy ezen az ottani szegények számára tűzi fa vásároltassék és az közöttök kiosztassék.

Midőn az napon estve a' szépen kivilágosított Theatromokban a' Színjátzóok szívreható érzékenységgel énekeltek a' Népek ezen kedves Énekét: „Isten tartsd meg Ferentz Tsászárt“ a' Néző Sokaság teljes részvétellel nyilatkoztatta ki örömezzéseit.

Ö Ts. K. Felsőlege méltóztatott Febr. 4 dikén költ Felső. Végzésében a' Nagy Váradi Fő Tiszt. Katholikus Görög Káptalanban megüresült Kánonokságra Fő Tiszt. Kőváry Basilius Urat Szaniszló Plebánust és az Erdődi Kerületnek Vice Esperesjét kegyelmesen kinevezni.

Ö Ts. K. Felsőlege méltóztatott Tek. Biringer Mátyás Urat eddig az Eszéki Ts. K. Posta Hivatalnak Controllorját, jeles tehetségeinek, esméreteinek, és hasznos szolgálatjainak tekintetéből Kassára Ts. K. Fő Posta Hivatal Igazgatóvá kegyelmesen kinevezni.

O r o s z O r s z á g.

Pétervára Jan. 30-kán. A' Tsászár Jan. 21-kén meglátogatta Kronstadt városát, és minekutánna az ottani Kikötőt, és a' benne telelő Hajókat, a' Tengeri Ispotályt és a' Tűz oltó In-

tézetet megtekintette — méltóztatott Ö Fge tellyes tetszését és megelegetését a' Vezér Tiszteknek értékre adni, az Altiszteket és közlegényeket pedig megajándékozni.

A' Török Követek, Halil Basa, és Nedsib Efendi, a' kik Jan. 7-kén Odessából ki indultak, 14-dikben Kremetsug városában voltak. Moskauba Jan. 28 ka körül fognak elérkezni.

T ö r ö k O r s z á g.

Konstántzinápoly, Jan. 25-dikén. Ezen f. hónap 13-dikán megerkezett az Orosz Tsászári Nagy Követ és a' Fényes Portához küldetett teljes hatalmú Minister Gróf Ribeaupierre Smirnából Lovicz Hertzegné nevű fregáton, s beszállott a' Bujukderében lévő Orosz Követségi palotába. A' Követséghez tartozó személyek hasonlóképpen megerkeztek egy hadi briggen.

Jan. 17-dikén a' Pármén nevű 74 ágyús Orosz líneahajó jöve a' Fekete-tengerről, melly az Orosz hajósseregtől Szebolyi elől indult, és a' Bujukdere-i öböl-nél hánytá ki vasmatskáit. Ez a' végre küldetett, hogy Gróf Orloff meghatalmazott Orosz Tsászári rendkívülvaló Követet Odessába vissza vigye, minekutánna követségének tzelját a' Fényes Portánál elérte. Most e' szerent négy idegen hadi hajó áll a' Bujukderei öbölben, három Orosz, mindössze 134 ágyúval, és egy Anglus fregát a' Blonde.

A' Szultán gözhajóra ülven egynehány napra vadászni ment a' Marmorai tenger partokra Bujuk Tsekmesdje tájékára, a' honnan Jan. 20-dikán jött vissza a' fővárosba.

A' fővárosnak Galata nevű részében Jan. 22-dikén tűz tamadott közel a' tenger parthoz, s minthogy éppen ott sűrűn vannak a' fák rakásonként, valamint

más kövér nemű portékák is, valóban nagy veszedelem fenyegeti vala a' fő várost: de szerentsére, a' Török tűzoltókon kívül az Anglus és Orosz hajókról kiszállván a' hajós katonaság, hamar elnyomták a' tüzet, úgy hogy hű-z háznál többet a' láng meg nem emészthetett.

Igen szép példáját adta a' Fényes Portának kormányzéke a' vallásbéli türedelemnek az által, hogy, az Austriai Tsászári és Frantzia Országi Udvaroknak magok közbevetésére, a' Katholikus Örményeknek tökéletesen szabados vallásbéli isteni tiszteletet és szertartásbéli gyakorlást engedett az egész Török birodalomban, meg pedig úgy, hogy ezek a' Porta meghatározasa szerent, a' Sismatikus Örményektől külön válván, egy, a' Sismatikus Pátriárkától egészen független Egyházi Fő személy alatt egyesüljenek. — Ezen nevezetes tette után a' Portának azt is lehet reményleni, hogy az Örményeknek ingatlan jószágai, mellyeket a' Porta ez előtt mintegy két esztendővel, midőn számkivetettek, a' fővárosban elfoglaltatott, vissza fognak adattatni és számokra ugyan ott tulajdon templomok engedtetnek.

Nagy Britannia.

London Febr. 2-dikán. A' Globe azt beszéli, hogy Leopold Hertzeg, Görög Országnak jövendőbeli fejedelme nem Király, hanem Nagy Fejedelem nevet fog viselni. Gróf Capodistrias, mint első Ministere a' Fejedelemnek, ott marad Görögországban.

A' közelebbi levelünkben említett Birminghami Gyűlés, és a' Parlament reformatiojának gondolatja minden nevezetes Journalokat megszólaltatott. A' Herald nagy magasztalással emlékezik a' Birminghami Gyűlésről, és szerentsát kíván azoknak a' bátor szívű

Hazafiaknak, kik az Egyesületnek felállításában munkások.

A' Times tsekélynek látja a' dolgot; a' Courier hasonlóképpen. A' Chronicle ellenben nagynak veszi, és azt állítja, hogy ez által az egész Ország felbuzdítottván, attól lehet félni, hogy Birmingham példáját sok nagy városok követni fogják. A' Standard szükségesnek véli a' reformáltatást, mint-hogy a' mostani Nemzeti Képviselők, tudatlanok, 's mások közöttök Hivatalviselők. A' Globe tsudálkozik a' dolgon, de róla keveset szól. A' Sun további felvilágosításra várakozik; az Advertiser ditséri a' Birminghami Gyűlésnek szándékát; a' Traveller Dragonysokkal fenyegetődzik, és hiszi, hogy egy két Regiment eszekre fogná hozni a' Birminghamiakat. A' Morning Post a' Nép gyűlésekről hosszan beszéll, és azokat általában jóvá hagyja, de alkalmaztatást nem téssen a' Birminghamira. A' Morning Journal végre, szomorú színekkel festi a' Provincialis városok állapotját, azt állítván, hogy a' Londoni lakosok ezerszerte boldogabbak. A' Birminghami Egyesületet úgy nézi, mint a' Hazát fenyegető gonoszoknak és veszedelmeknek elhárítására gondolt nemes törekedést, és reményli, hogy e' példát Angliának minden városai falui és helységei követni fogják.

Woolwichban egynehány Hajók, az úgy nevezett Percussions. Agyúkkal (mellyeknek elsütése nem elgyújtás, hanem eltsattanás által esik meg) fognak közelebből felkészíttetni. A' planumot erre, a' Kir. Hajós Seregnek egy Tisztje dolgozta ki.

Egy ifjú Kelet Indiai Tiszt Velford Úr, indulóban van egy hajóval Egyiptomba, a' honnét ismét beljebb Sennarba, a' Bahrel-Abiád vizé-

hez és a' Hóld Bértzeihez szándékozik. Megjárván Afrikának itt eső és még eddig vizsgálatlan Országait egészen a' Tzad taváig nyugotra, útját vissza felé vagy Tombuktun keresztül vagy a' Pusztaságon keresztül veszi az Arany partokhoz. A' Hóld-bértzeinél még egy Európai utazó sem járt, a' honnét Mungo Párknak és Denhamnak legelső utazásaitól fogva a' mostanihoz hasonló érdekszzejt még nem vala. Velford Úr nem több 21 esztendősnél.

London Febr. 4-dikén. A' Parlament a' mai napon megnyitott. A' megnyitó Királyi beszéd, mellyet az a' végre kinevezett Kir. Biztosság a' két Háznak tagjai előtt felolvasott, itt következik:

„Lordok és Urak! Ő Felsege parantsolatjából jelentjük az Uraknak, hogy Ő Fge minden külső Hatalmasságoktól erős bizonyságait vérszi azon Ő kívánságjoknak, hogy barátságos egyetértéseket ezen Országgal fentartani es ápolni óhajtják.

„Ő Fge meglelégedéssel látta, hogy a' háború Orosz Ország es az Ottoman Porta között elvégeztetett. Ő Fge megszűnés nélkül törekedett az 1827 Jul. 6-diki Tracsatusnak fötzéljait elérni.

„Ő Fge újobban öszve beszéllett Szövetségeseivel, Görög Ország, Pacificatiójának módja, es Sorsának valahára való eldöntése felől, es reményli bizodalommal, hogy ezen Öszveeggyezésék közelebbi környülállásait rövid időn közölhetni fogja az Urakkal, mind azokkal a' felvilágosításokkal egyetemben, mellyek magyarázatjára valók lesznek annak az útnak, mellyet Ő Fge ezen fontos alkudozásoknak folyása alatt követett.

„Ő Fge sajnálja, hogy a' Braganzai Ház Fejedelmeinek öszvebékéllésére semmi kinézését nem jelenthet az Urak-

nak. — Ő Fge nem találta jónak, a' Diplomatikai öszveköttetésekét Portugaliával a' régi lábra ismét vissza állítani; de a' számos zavarodások, mellyek ezen öszveköttetéseknek folyvást való felbe szakasztásából erednek, nevelik Ő Fgének kívánságát, hogy egy ilyen valódi roszsznak megszünését kieszközölhesse.

„Alsó Házbeli Urak! Ő Fge megparantsolta, hogy a' folyó esztendőre való Költségeknek felszámított mennyisége az Uraknak eleikbe terjesztések. Ez a' felszámítás a' takarékoságnak mindenkori tekintetbevételével készült, és az Urak örömmel fogják tapasztalni, hogy Ő Fge tetemes Kevesítést ajánlhat az Országos Költségeknek mennyiségében, a' nélkül, hogy az által Tengeri vagy Száraz földi Hatalmunk szenvedne.

„Ő Fge megparantsolta, hogy tudósítanánk az Urakat, hogy noha a' közelebb lefolyt esztendőben az Országos Jövedelem nem ment egészen annyira, mint a' mennyire előreszámítva volt, ez a' kevesedés mindazáltal nem olyan, hogy a' Jövendökre a' Jövedelemnek termékeny gyarapodásáról valami kétséget támaszthatna.

„Lordok és Urak! Ő Fge parantsolatsolatjából tudósítjuk az Urakat, hogy a' közelebbi időkben, Ő Fgének figyelme valódilig függesztve vala külömbféle fontos Pontokra, mellyek a' közönséges törvényszolgáltatásnak megjobbításával egybefüggésben állanak. — Ő Fge megparantsolta, hogy az Uraknak tanátskozásai alá, olyan eszközök adattassanak javallatban, mellyek közül némelleyek, a' törvényszolgáltatásnak menetelét az egyesült Királyságnak különböző részeiben, Ő Fgének gondolatja szerint, megkönnyebbsék és sietlessék; mások a' Fő Törvény-székek Praxisának és Procedurájának

megvizsgálására, szükséges bévezetésül szolgáljanak. — Bizonyosoltká tészszük, Ő Fgének meghagyása szerint, az Urakat, hogy Ő Fge erősen megvayon róla győződve, hogy Népének boldogságára nézve ezen nagy és maradandó fontosságú tárgyakra az Urak tellyes figyelmeket fogják szentelni.

„Jelentjük Ő Fgének parantsolatjából, hogy a' Britanniai terméseknek és kéziműveknek kivitele a' közelébb mult esztendőben nagyobb volt, mint valaha a' fentebbi esztendőkben. Sajnálja Ő Fge, hogy a' munkás (Activ) Kereskedésnek e' nyilvánvaló jelensége mellett is, az egyesült Királyságnak némelley részeiben, a' földművelő és mesterséget űző Néprendek között szükség uralkodik. Ő Fge atyai érzéseinek felette kedves lenne, ha eszközöket tudna javallatül feltenni az Uraknak eleibe, mellyek Jobbgyai egy részének nehéz helyheztetésén valamiképpen segíthetnének, és egyszersmind Népének közönséges és állandó Interesteszéjével megállhatnának. Az a' valódi gondosság, mellyel ezen Interesteszékhez Ő Fge viseltetik, érezteti Ő Fgével annak szükséges voltát, hogy ezen fontos tárgyra nézve a' legnagyobb vigyázattal kell eszközöz nyulni. — Ő Fge erősen megvayon győzöttetve, hogy az Urak egy értelemben Véle, a' kedvetlen időjárásnak és más, — a' törvényhozásnak Controlleján vagy hatalmán kívül eső — Okoknak munkáját és következéseit illendően fontolóra tudják venni. — Ő Fge mindenek felett megvayon győzöttetve, hogy a' mulólagos tehernek semmi nyomása el nem fogja téríteni az Urakat ama elhatározástól, mellyet tántoríthatatlanul kimutattak, hogy az Országos Hitel szentül feltartassék és eképpen az Orzágnak felemelkedett Characterere és tartós boldogsága megtartassék.“ —

Frantzia Ország.

Páris Febr. 5-dikén. A' Brasiliai Követ Marquis Rezende Jan. 31-kén általnyújtotta a' Királynak, egy magános audientzián, a' tudósító levelet a' Tsászárnak megházasodásáról.

A' Gazette Febr. 5 dikáról, ezt írja: „Az Algiri dolgok eránt már több ízbeli Kabinét gyűlés volt. Ma újra összevgyűltek a' Ministerek, a' KabinétElölülőjénél Polignac Hertzeznél, és a' tanátskozásra némelly mások is, kik a' Kabinéthez tulajdonképpen nem tartoznak, meghívattattak.“ — Némelly Párisi Journalok azt írják, hogy az Igazgatószerék Toulonba sok pénzt (20 millióm Frankot) küldött el, és ez hihetően az Algir ellen készülő Expeditióra való. De a' Gazette erősíti, hogy az elküldött pénz koránt sem olyan sok, mint a' Journalok állítják, nem is az Algiri Expeditióra való, hanem az, a' Segedelempénz, mellyet Frantzia és Orosz Országok meg ígértek Görög Országának.

Al Havrei Újság levélben Febr. 1 napjáról, ezt olvassuk: „Ma indul el innét Generalis Barradas Párisba, és onnét rövid idei mulatás után Mádridba megy. A' Spanyol Generalis egy Éjszak Amerikai Posta-hajóval jöve ide; de nem más okból, hanem mivel más hirtelenebb alkalmatosságot Európába, nem talált. Gen. Barradas mintegy 45 esztendő, magas és erős termetű férfiú. Ő az új Világban Bolívar ellen katonáskodott és most tizennegyedikszer jő az Oceanuson keresztül. Véle tsak egy Pap vagyon, a' ki a' Mexikoi Expeditiónak szemmel látója volt. A' Mexikoiak, a' mint a' Generalis elő adja, nem annyira saját erejeknek, mint a' Megtámadók kevés számának köszönhetik a' diadalmat. Ő hiszi, hogy 12,000 ember-

rel tzélt ért volna. Ő ellene 7000 Mexikoi katonák jöttek elő, kiket ő egy maroknyi Európai sereggel megvert és hátra nyomott. De az eleségnek nem léte miatt kéntelen volt Capitulálni. Azok közzül a' 2400 Spanyol katonák közzül, kik Tampicoba kiszállottak, 1100-an a' Sárga Hidegben veszték el.

Báró Jankovitznak, a' Parla menti Követnek, egyetlenegy fja szerentsétlen halállal ki mult. A' fiatal ember, mint Erdő-tiszt, meghallván; hogy Meurthe Megyében két farkas mutogatja magát, lóra ült, hogy azokat felhajhászsza, de vigyázatlanságból saját fegyverével meglötte magát térdben. Kéves napok mulva megholt, minekutána 9 Seb Orvosok, mesterségeket rajta hijjában próbálták.

Perpignan Jan. 11-kén. A' Móreából haza jött 42-ik Regementnek egy Bataillonja tegnap érkezett ide Marseilleből. Az úton (Marseilléből ide) sokat szenvedett a' katonaság a' nagy hideg miatt, és sokakat hátra kellett hagyni az útfélen eső ispotályokban. Hó még eddig ezen a' környéken nem esett, de minthogy Jan. 9-dike óta erős éjszakeleti szél fú, nagyon félünk a' hó eséstől. Szomszédunkban, Spanyol Országban a' hideg rettenetes.

Toulonban Jan. 27-kén a' 3-dik Gyalog Regementnek Obersteré egy Altiszt, a' ki valami szolgálatbeli hibájáért két napi árestomra künttetett, boszszúból agyon lölte.

Portugallia.

Lisbona Jan. 16-kán. A' Király, a' ki Anyjának a' Királynénak halála óta nyoltzad napig magánosságban elzárkózva élt, tegnap ismét maga eleibe botsátotta az Udvari embereket, és Fajlásoknak nyilatkozatásait meghalgtatta.

A' megboldogult Királynénak tselédjei mind megmaradtak a' Kir. Palota szolgálatjában. — Az Angliából Saraiva Urtól jött leveleknek foglalata nintsen ugyan tudva, de hihetően a' Monárchá-nak Politikai helyeztetését illetik, és Dom Mnguelnek Nagy Británia által lejendő eslemértését rövid idő alatt várni lehet. — A' tél hidege az idén szokatlan keménységű volt egész Portu-galliában.

S p a n y o l O r s z á g.

Cavaliere Medici Ö Fgének a' Ná-polyi Királynak Külső- és Finánts-Ministere Jan. 25-kén. Mádridden (a' ho-vá Királyát kísérte) harmadnapig beteg-sége után megholt. Helyébe Hertzeg Cassaro fog állani, a' köz hír szerint. Az elútasnak napja, mellyen Ö Szi-tziliai Felsőge Mádridot elhagyja, még nintsen meghatározva; ennyi mindzáltal már tudva van, hogy az út Bayon-néig 25, és onnét Parisig 16 napokra vagy on kiszahva. (A' Nápolyi Külső Mi-nister halálának hírére, a' Párisi Bör-zén a' Nápolyi Rente 3. proCentel alá szállott).

A' Királyi Menyegzőnek alkalmatossá-gával az Arany gyapjas rendnek 4, a' Mária Luiza Nemes Aszszony Rend-nek 6, a' III. Károly Rendjének 79, és az Izabella Rendjének 14 tzimjelei osz-togattattak ki. —

Az Országának némelly vidékeiben a' seregestől járó farkasoknak pusztítá-sára, megmérgezett hús darabok há-nyattattak el a' mezőkben, mellyeknek megilletésére meg kell döglöniek.

B e l g a O r s z á g.

A' General Statusoknak Alsó Háza Febr. 1 napján tartotta első (t. i. a' Ka-

rátsoni szünet ólta) Ülését. Ekkor is tsak igen kevesen (57-en) valának jelen. A' Gyűlésben semmi nevezetes nem jött elő.

N é m e t O r s z á g.

A' Badeni Nagy Hertzegségben Febr. 2-dikán kihirdettetett egy Nagy-Hertze-gi Végezés, mellyben a' Fejedelmi Ol-talomnak és felvigyázatnak jussa a' Kat-holika Egyházra nézve, feltartatik. Min-den Római Bullák és Brévék, valamint az Ersektől vagy Püspöktől kiadandó kö-zönséges Rendelések, 's a' t. tartoznak megnyerni a' Nagy Hertzegijóvá-hagyást. A' Katholikusoknak egyházi pereit, ki-vül a' Fejedelemségen, vagy külföldi Birák előtt nem folyhatnak. Taxát, vagy adót, semmi némű név alatt, sem a' honnyi sem a' külföldi Egyházi Elöljá-rók nem vehetnek, 's a' t.

Báró Münkh-Bellinghausen Ö Execzája, Austriai Ts. K. Titkos Ta-nátsos és Elölülő Követ a' Német Szö-vetségnek Gyűlésében Febr. 5-kán Frank-furtba megérkezett. — Saxoniai Kir. Mi-nister Gutschmidt Drezdában Febr. 2-dikán megholt.

D á n i a.

Kopenhága Jan. 26-kán. Egysze-rentsétlen történet, melly tegnap előtt Károlina Hertzeg Aszszonyt (a' Ki-rálynak legöregbik leányát) Ferdinánd Kir. Hertzegnek Hitvesét érte; az egész Udvar ijjedésbe és aggódásba ejtette. A' Hertzeg Aszszony tudniillik estve, olva-sás közben, a' gyertyához annyira kö-zel hajtotta fejét, hogy fő-ékessége hír-telen lángot kapott és minekelötte a' se-gítség kiáltásra clösiető tselédség több szobákon keresztül oda érkezhett vol-na, a' Hertzeg Aszszonynak egyik ortzá-ja; haja, nyaka és kezei megegtek. Az Orvosok elsőben nem voltak minden ag-gódás nélkül; de most már reménylik,

hogy a' szerentséllen történetnek, az okozott fájdalmon kivül, más rossz következesei nem léznek.

Ejszak Amerikai Egyes. Státusok.

A' New-Yorki legújabb tudósítások Dec. 29 kéig terjednek. Az Elölülő Beszedje, mellyel Dec. 8-dikán a' Congresus megnyittatott, kinyomtatott a' Senatus (Felső Ház) számára 1500, és a' Képviselek Házának 10,000 nyomtatványban. A' Congresus Házainak Ülései azolta minden naposok, de benne még eddig tsupán honnyi intereszszéjú dolgok forogtak fen. Dec. 21-kén a' Kintstárnak esztezdönként való számadó jelentése felolvastatott. A' Nemzeti Adósság Jan. 1 napján 1829 tészen 48,565,406 Dollárt. A' jövedelem: 24,602,251 Dollár; a' Költség: 26,164,592 Doll. E' szerint a' felesleges Maradék a' Kintstárban, melly a' feljebbi esztendőkben több volt 6 milliomnál, most tsak 4,410,071 Doll. léssen. — A' jövedelmek 1850 Esztendőre 25,850,000 Dollárra (mellyből 22 Milliom, Vám pénz) vagynak számítva; és a' Költségek 25,755,529 Dollárra (11 1/2 Milliom adósság fizetésre mégyen) vagynak feltéve; és az 1850 Eszt. végével felesleges Maradékul ötödfél milliomot vár a' Kintstár.

Fridrik Pál Würtembergi Hertzeg, a' ki az Amerikai Száraznak a' Tsendes tenger mellett fekvő részeibe Természet Históriai Vissgálódás végett Európából elútazott, Új-Orleansba megérkezett.

Mexikoi Köz Társaság A' Spanyol Hadifoglyok közzül már tsak 600 van Tampicoban, 1200 vissza vitett Havannába. De Sárga-hideg, a' minthamisan hírellek, Tampicoban nem uralkodott. Egynehány Mexikoi Hajók kimentek a' tengerre a' Spanyol hajóknak üldözésére, és már több gazdagon rakott Spanyol Kereskedőhajókat elfogtak.

Dr. Francia, a' Paraguayi Uralkodó, a' nevezetes Természet vizsgálót Bonpland Urat, (Humboldt Úrnak útársát) a' kit több esztendők óta fogva tartott benn az Országban, valahára elbótsátotta szabadon.

Elegyes tudósítások.

Az Austriai Beobachternek ma kiadatott darabjában ezt olvassuk. „Még eddig, a' Közönség eránt viseltető tiszteletből egy szóval sem akartuk illetni azon méltatlan és gonosz betstelenítésket, mellyeket a' hazugság lelke sugallott többközönséges Újságlevelekbe, egy a' minapi felette szomorú történetnek alkalmával. De mivel észre vesszük, hogy az elhírelt mendemondának kezdői és terjesztői az Austriai Újságok hallgatását ezen dologról még arra igyekezzenek magyarázni, hogy azon háján vádlások fundamentomra épültek; kéntelenek vagyunk a' hallgatást ezen világos és kereken kimondott nyilatkozattal váltani fel:

Hogy a' Külföldi, nevezetesen a' Német Újságokban minden és akármelley kiadatott történetek, mellyeket Henrika Fő Hertzeg Aszszonynak nem réjiben történt halálakor eltemettetése felől híreltek, nem egyebek gonosz és a' nyilvánóságosan történt dolgok által eléggé megtáfoltatott költeményeknél.

Mind illyenek azok, a' miket, a' Bazar, az Innland, a' Norimbergai Correspondent, a' Bairenthi Újság, az útazó Ördög (Der reisende Teufel), a' Hesperus, 's legközelebb a' Hamburgi Correspondent és a' Brémai Újságok e' felől hírdettek. — Az az egy, a' mit az Allgemeine Zeitung Jan. 29-dikén kiadott, egyez meg az igazsággal.

M a g y a r O r s z á g.

Hála és tisztelet érzési szállják meg kebeleinket, midőn az Újság Levelek-

nek tsaknem minden fordulásokkal új meg új jótévő Intézeteket hallunk felállítani, mellyekre nevezetes Fundatiókat raknak össze emberszerető tehetős Honnosaink. — Ezen érzésektől buzdítatván, midőn a' Bánya Besztertzén felállított Gyám és Tanító Intézetre tett jeles tőke pénzajánlásáról legújabban Mélt. Belánszky József Püspök Úr nevezetik, el nem hallgathatjuk, hogy ugyan ezen kegyes Lelki Fő Pásztor, a' Tiszt. Vátzi Káptalannál, mellynek egykor Ő is szeretett Tagja és Dísze vala, egy olly Fundatiót is teve, mellynek esztendőnként járandó kamatjából, az Ő nemzetiségéből vagy születése helyeről Szentkereszti és Bánya Besztertzei lakosokból való szegény Tanulók közül, míg a' Böltselkedést Törvényeket Orvosi vagy Bányászi Tudományokat kitanulandják, évenként már is háromnak — egynek egynek — 150 for. p. p. adatik. — Az emberiség Jótévői sokféle ágakra osztódhatnak; a' jótévőségnek akármellyik ágán is megkülönböztetni magát megmérhetetlen érdem: mégis a' legnagyobb Jótévők talán azok, kik az árvák ápolásokra és a' szegény gyermekek neveltetésekre terjesztik ki segéd karjaikat, 's hogy azon Halhatatlannal végezzük beszédünket, kinek nyugalomra költöztét minap kesergék Újság Leveleink:

Igen hasonlók illyek azon ditső
Tsillagzatokhoz, mellyek alá reánk
Nézőn haszonnal tündökölnék,
'S emberi tiszteletünkre méltók.

Nagy-Váradról. Itten a' f. e.
Jan. 26-dikán korbéli elgyengülésben,
külömbféle érdemekkel tétezt életének

86-dik esztendejében kimult e' világból Méltóságos Bessenyoí Beöthy Imre Úr, Ts. Kir. Tanácsos, és Sz. István Apostoli Király Jeles Rendének Vitéze; a' ki is ifjúságának zsengejétől kezdve külömbféle polgári hivatalokon léptsönként általmenvén, utóljára mint a' N. M. Hét-személyes és Fő Törvényszék' Tábla Bírāja, és Al-Tárnokmester, nagy talentuma, igazság, és emberi szeretete, törvényes tudománya, és tántoríthatatlan hűsége által a' Koronás Fejedelemnek, 's buzgón szeretett Hazájának sok ideig jeles szolgálatokat tett, 's minden alkalmatossággal megbizonyította, hogy ősi nemes vér buzgott ereiben. Végre az országos ügyek' terhe alatt ereje lankadván, valami 20 esztendő előtt nyugodalomra kívánczolt, 's az érdemet jutalmazni szerető Felsőges Urunk tisztességgel tetézve tellyesíté az országos szolgálatban magószült Férjfiú' kíváncságát. Itt élt azólta Uri familiájának tsendes körében, gyermekeit a' Haza' szolgálatjára készítvén, és azok boldogítására fordítván hátra levő idejét; itt élt a' házasságnak 59 esztendőre terjedett ritka boldogságában, hátrahagyván bús Özvegyet, és díszes hivatalokat viselő 's viselt jeles Fiait.

A' pénz folyamat Febuárius 15 dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 1037/8
Az 1820-béli sorsosok, 185
Az 1821-béli hasonlók, 1581/4
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 62 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek 1295 for. ton,
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Márton József, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 752.)